

'จับใจ' แสบอทประเมินซึมเศร้า
เอไออัจฉริยะด้าน EQ
> 15

'จับใจ' แสบอทประเมินซึมเศร้า เอไออัจฉริยะด้าน EQ เพิ่ม 18 ปีเข้าถึง

● ปาริชาติ บุญเอก

qualitylife4444@gmail.com

กรุงเทพธุรกิจ ● จากสถิติโลกพบการฆ่าตัวตายสำเร็จปีละประมาณ 8 แสนคนเฉลี่ย 1 คนในทุกๆ 40 วินาที สำหรับประเทศไทยมีการฆ่าตัวตายสำเร็จปีละกว่า 4,000 คน จึงเป็นที่มาของการนำวิทยาการทางด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาคิดค้นนวัตกรรมอย่าง **จับใจ (Jubjai)** แสบอทเฝ้าระวังผู้มีภาวะซึมเศร้าบนโลกออนไลน์ที่เข้ามาช่วยประเมินอาการซึมเศร้า เพื่อให้ผู้รับการประเมินรู้ตัวและพบแพทย์ได้เร็วขึ้น

กมลกรณ์ วงศ์ภาติกะเสรี ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เจ้าของนวัตกรรม **จับใจ (Jubjai)** กล่าวว่า ปัจจุบันคนรอบตัวมีอาการของภาวะซึมเศร้าจำนวนไม่น้อยเรามักได้ยินข่าวฆ่าตัวตายเนื่องจากโรคซึมเศร้า แต่คนทั่วไปยังไม่เข้าใจคำว่า โรคซึมเศร้าเป็นอย่างไร และบ่อยครั้งที่ผู้ป่วยเองก็ไม่รู้ตัว

จึงเริ่มมีการศึกษาพูดคุยกับนักวิจัยในทีม ด้วยแนวคิดที่ว่า นำสิ่งที่จับต้องไม่ได้ มาทำให้เป็นสิ่งที่จับต้องได้อย่างไร โรคซึมเศร้าเป็นภัยเงียบ ดังนั้น เราต้องมาคิดว่าจะสื่อสารกับคนเหล่านี้ได้อย่างไร จึงเป็นที่มาของการนำวิทยาการทางด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) ควบคู่กับหลักการทางด้านจิตวิทยา ในการประเมินภาวะโรคซึมเศร้าเพื่อให้ผู้รับการประเมินกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกนึกคิดขณะทำการประเมินให้มากที่สุด

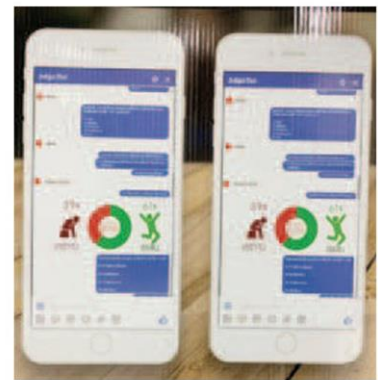

กมลกรณ์ วงศ์ภาติกะเสรี

1ปีมีผู้ประเมินกว่า1แสนคน

กมลกรณ์ กล่าวเพิ่มเติมว่า ในปัจจุบันกฎหมายไม่อนุญาตให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าพบจิตแพทย์ได้โดยตรง ต้องผ่านการรับรองจากผู้ปกครอง ในขณะที่เด็กอาจไม่กล้าปรึกษา หรือปรึกษาแล้วผู้ปกครองอาจจะไม่เข้าใจเกี่ยวกับโรคนี้ ดังนั้น เราจึงเปิดกว้างไม่ว่าจะเพศไหน อายุเท่าไร สามารถเข้ามาประเมินสถานะเบื้องต้นได้

ทั้งนี้ ผลงานชิ้นนี้ได้พัฒนาร่วมกับ **Pordeekum.AI** ซึ่งเป็นสตาร์ทอัพ โดยมีงานวิจัยสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับด้านเอไอและจิตวิทยา โดยคำถามถูกพัฒนาขึ้นจากแบบประเมินสุขภาพจิต

คนไทย หรือ TMHQ ให้อยู่ในรูปแบบของการสนทนาอย่างเป็นมิตร มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องกันของแบบสอบถามทั่วไปและที่ใช้ ซึ่งจากการทดลองผู้ตอบ 2

เหมือนกว่าคน พบว่า แบบสอบถามได้ผลเหมือนกัน นอกจากนี้ยังมีทีมนักจิตวิทยาจากโรงพยาบาลศิริราชมาช่วยกันพัฒนาทำให้การประเมินภาวะซึมเศร้าด้วยจับใจ แชนบอทสามารถเข้าถึงได้ทุกคน ซึ่งเปิดตัวครั้งแรกเมื่อวันที่ 14 ก.พ.2561

“ปกติถ้าไปหาหมอจะต้องให้ทำแบบสอบถามกว่า 70 ข้อ และมีพาร์ทของซึมเศร้าประมาณ 20 ข้อ จึงนำ 20 ข้อมาทำการวิจัยว่าข้อไหนสำคัญจริงๆ จากนั้นนำมาดีไซน์เป็นการพูดคุยให้รู้สึกที่เราคุยกันเอง ให้กล้าเปิดใจโดยใช้เวลาพัฒนาประมาณครึ่งปี ปัจจุบันมีผู้ใช้งานแชนบอทเกือบ 1 แสนคน และมีจำนวนไลน์เพจ 13,657 คน (14 มี.ค.2562) และมีหลายคนที่ประเมินแล้วกลับมาทำใหม่

อีกรอบ จากการแสดงความคิดเห็นในเพจมีบางคนเข้ามาทำการประเมิน และไปหาหมอเพราะจับใจ เป็นประโยชน์คนสามารถตรวจสอบโรคซึมเศร้าได้ด้วยตัวเอง และยอมเข้ารับการรักษาอย่างถูกวิธี ซึ่งแชนบอทมีแนวโน้มที่ดีกว่าเพราะรู้สึกเปิดใจในการพูดคุยไม่ต้องระบุตัวตน และสามารถพูดคุยได้วิเคราะห์ที่กันง่ายกว่า” กลกรณ์ กล่าว

ประเมินซึมเศร้ากับ“Jubjai Bot”

สำหรับผู้ที่สนใจรับการประเมินภาวะซึมเศร้า สามารถเข้าไปพูดคุยกับ “จับใจ” ได้ทางเฟซบุ๊กแฟนเพจ

วิธีประเมินซึมเศร้า

- เฟซบุ๊กแฟนเพจ ‘Jubjai Bot’
- คุยกับจับใจ (Jubjai) แชน
- ทบทวนคำถามแบบอัตโนมัติ
- เลือกตอบคำถามตามความรู้สึกได้
- ระบบจะประเมินภาวะซึมเศร้า

- รู้ภาวะความเสี่ยงเป็นโรคซึมเศร้า
- ข้อมูลถูกเก็บไว้เป็นความลับ
- ไลฟ์สดพูดคุยกับนักจิตวิทยาโดยตรง
- เพิ่มโอกาสเด็ก 18 ปี ปรึกษาได้

“Jubjai Bot” ซึ่งระบบจะถูกโปรแกรมให้ถามคำถามแบบอัตโนมัติ ผู้รับการประเมินสามารถเลือกตอบคำถามตามความรู้สึกได้จากนั้นระบบจะทำการประเมินภาวะซึมเศร้าให้แก่ผู้รับการประเมินช่วยให้ผู้รับการประเมินได้รู้ภาวะที่แท้จริงของตนเองว่ามีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคซึมเศร้ามากน้อยเพียงใด และจะมีการแนะนำวิธีดูแลตนเองให้แก่ผู้ช่วยด้วย ซึ่งข้อมูลในแบบประเมินทุกอย่างจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ

“เป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาจับใจ คือ อยากให้เข้าใจถึงอารมณ์ผู้รับการประเมินให้ได้ เพราะผู้ที่เข้ามาประเมินไม่ได้พิมพ์ว่า “ฉันเศร้า” แต่อาจจะพิมพ์ตัวอย่างเช่น “วันนี้สอได้ 60 คะแนนเอง” ซึ่งคำนี้แชนบอทหรือเอไอทั่วไปอาจจะจับเลข 60 เป็นจำนวนเต็ม

ดังนั้นจึงพยายามพัฒนาเอไอที่เก่งในเรื่องอีคิว เพื่อให้วิเคราะห์ว่าตัวเลข 60 ไม่ใช่แค่ตัวเลขแต่เขาอาจจะรู้สึกเศร้าที่สอได้คะแนนน้อย นอกจากนี้ ในเพจ “Jubjai Bot” ยังมีไลฟ์สดเพื่อให้ได้พูดคุยกับนักจิตวิทยาโดยตรงอีกด้วย” กลกรณ์ กล่าว

พัฒนาสู่“จับใจ”และ“ชูใจ”

จับใจ ถือเป็นเอไอรูปแบบใหม่ที่ไม่ได้เก่งทางด้านไอคิว (IQ) แต่เก่งทางด้านอีคิว (EQ) ซึ่งจะพยายามเข้าใจบริบทที่ผู้รับการประเมินจะสื่อออกมา ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

โดยล่าสุดทางทีมวิจัยยังได้รับทุนจากโครงการ U.REKA ในการพัฒนาโครงการต่อไปในชื่อ “จับใจ” ด้วยคอนเซ็ปต์ที่ว่า “ตรวจจับเพื่อปรับจูน” ให้ผู้ประเมินอยู่ในภาวะที่ดีขึ้น ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในสิ้นปีนี้

นอกจากนี้ ยังมีโครงการในชื่อ “ชูใจ” เรื่องของจิตวิทยากับผู้สูงอายุ เนื่องจากปัจจุบัน ผู้สูงอายุเป็นโรคซึมเศร้าเยอะ ดังนั้น ชูใจจึงจะเข้าไปจับในกลุ่มผู้สูงอายุ แต่ในบริบท และการตรวจสอบประเมินภาวะซึมเศร้าที่ต่างไป